

At hodie quando solus Rex pro suo iudicio cum Secreto ac Privato suo Consilio quidvis decernit, prout in Ordinarium Iuridicum Consilium conversum est, non amplius circa Remp. Regnique negotia occupatur, namque suam sedem Parisiis habet.

Quod quidem latissime patet, & amplissimam præ cæteris ordinariis Curii seu Parliamentis (quæ septem omnino per Galliam nunc sunt) jurisdictionem habet. Cognoscunt autem singula de causis & criminalibus criminibus, & quod a singulis definitum fuerit ei standum est. Illud Parisiense præ cæteris habet, quod in id aliquando ipsi Reges venire olim solent, quoties aliquid magni decernere vellent, quod vel bellum vel pacem concerneret. Hodie adhuc pactiones Regum, & quicquid omnino ad Regni constitutionem pertinet in eo recitari, & scriptis publicis, quorum ipsi custodiam habent, interatur.

Sic quæ ab omni antiquitate & primordio Regni Francogalliæ ad publicos Ordinum Conventus referebantur, & post iis abolitis, ad Senatû seu Parlamentum Parisiense, ea hodie ad solum Regem, & quos ille in Consilium adhibere vult, translata sunt. Verum ut pergamus ulterius.

Est aliud in hoc Regno constitutum Consilium quod Magnum vocatur, quod ex veris Principibus ac principibus Aulae & Regni consistit, quod tempore Caroli Septimi & Octavi, non nisi circa negotia Status Regni ipsius Reip. incolumitatem occupari solebat, sed & hoc ipsum adeo multitudine causarum ac litium successu temporis obrutum fuit, ut Carolus octavus Ordinarium ex eo Consiliû, 17 Consiliarium fecerit. Quos deinde Lodovicus duodecimus ad viginti adauxit, addito Cancellaria Consilii Præsidente, adeo ut sub Francisco ipsa Cancellarii dignitas in Præsdatum erecta fuerit, atq; deinceps solum vacarent cognitioni causarum extrajudicialium a privato Consilio iis commissarum & fere ordinariæ appellationibus Præfecti hospitalis, ut vocatur.

Præter ordinaria jam dicta septem Iuridica Parlamenta, ut familiari utamur vocabulo, & Magnum Consilium, habet Rex privatim adhuc Consilium, quod perpetuum & ordinarium est, Regemque fere comitatur, & circa negotia Regni præcipue occupari solet, quanquã & id hodie in Ordinarium quasi Consilium conversum sit, quando scilicet causis civitatum & Parlamentorum fere vacat, & plerumq; etiam aliorum privatorum non ita magni momenti causis, adeo ut hi viri spectabiles & illustres aliis occupati negotiorum publicorum & statuum Regni concernentium, cognitionem & curam propemodum omnem amiserint, totaque Regni administratione & cura Regis arbitrio & paucorum decretorum electorum iudicio commissa esse hodie videatur, quod *Secretum Consilium* nuncupatur, in quo cunctæ sunt deliberationes summam rerum concernentes, & super quibus deliberatum a Privato & Finantiarum Consilio fuit, si ejusmodi modo negotia fuerint, quæ Regis peculiaris cognitionem requirant. In hoc cuncta beneficia, literæ & mandata Regia signantur, aliorum Principum, Legatorum, Præfulum, & Capitaneorum literæ referantur, eorumque responsa concipiuntur, & Secretariis Statuum committuntur.

Est ergo & aliud Consilium, quod Vulgo *Finantiarum* vocant, quod universi Regii ac Regni Thesauri curam agunt, cui adjuncti quoque sunt *Intendentes*, ut vocant, *Secretarii Finantiarum*, item *Questores ararii*.